

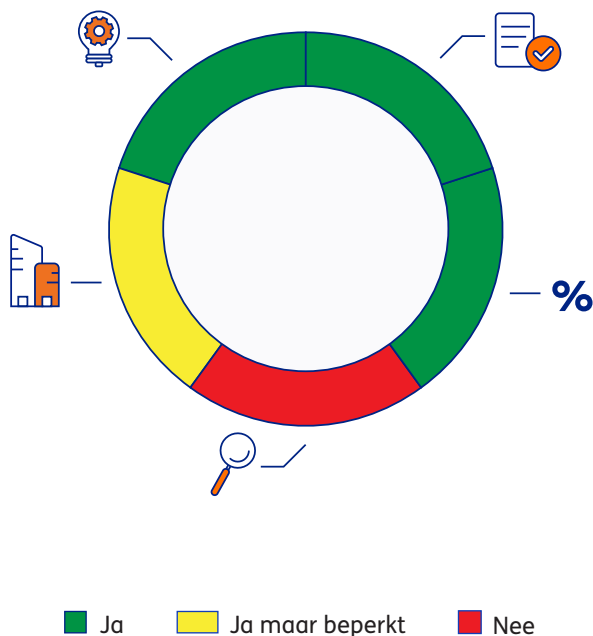
TNO Innovatiemonitor

Introductie

Het oplossen van de grote maatschappelijke uitdagingen waarvoor een nieuw kabinet staat kan niet zonder innovatie. Stikstof, klimaat, armoedebestrijding en toekomstig verdienvermogen om er een paar te noemen. Hebben de verschillende politieke partijen innovatie opgenomen in hun verkiezingsprogramma? TNO zocht het uit.

Hoe werkt de TNO Innovatiemonitor?

De weging is kwalitatief: als in het partijprogramma concrete voorstellen zijn opgenomen over innovatie, dan wordt dit grafisch weergegeven met de kleur groen. Als het aantal voorstellen beperkt is, dan wordt dit weergegeven met de kleur geel. En als er geen voorstellen genoemd worden, dan wordt dit met rood weergegeven.

Legenda

- **Innovatie genoemd:** Wordt innovatie genoemd in het verkiezingsprogramma en heeft de partij plannen om innovatie te bevorderen?
- %** **3% Lissabon:** Streeft de partij naar het bereiken van het Lissabon-doel om 3% van het Bruto Binnenlands Product te investeren in Research & Development (R&D)?
- **Langetermijnvisie:** Heeft de partij een langetermijnvisie en -strategie op innovatie?
- **Versterken innovatieklimaat:** Doet de partij concrete voorstellen om grote bedrijven, MKB en startups/scale-ups te ondersteunen? Bijvoorbeeld door het tegengaan van regeldruk, R&D budgetten en investeringen in voor de markt nog te risicovolle projecten.¹
- **Innovatie voor maatschappelijke opgaven:** Zet de partij innovatie in bij het aanpakken van meerdere maatschappelijke vraagstukken?²

1. Groen (2 of meer maatregelen genoemd, geel (1 maatregel), rood (niet genoemd).

2. Groen (4 of meer thema's), geel (2 of 3 thema's), rood (0 of 1 thema's).

Samenvatting

		%			
VVD	●	●	●	●	●
D66	●	●	●	●	●
CU	●	●	●	●	●
VOLT	●	●	●	●	●
GL/PvdA	●	●	●	●	●
JA21	●	●	●	●	●
NSC	●	●	●	●	●
BBB	●	●	●	●	●
SGP	●	●	●	●	●
PvdD	●	●	●	●	●
CDA	●	●	●	●	●
FvD	●	●	●	●	●
BVNL	●	●	●	●	●
50PLUS	●	●	●	●	●
DENK	●	●	●	●	●
SP	●	●	●	●	●
BIJ1	●	●	●	●	●
PVV	●	●	●	●	●

Legenda

Innovatie genoemd: Wordt innovatie genoemd in het verkiezingsprogramma en heeft de partij plannen om innovatie te bevorderen?

% **3% Lissabon:** Streeft de partij naar het bereiken van het Lissabon-doel om 3% van het Bruto Binnenlands Product te investeren in Research & Development (R&D)?

Langetermijnvisie: Heeft de partij een langetermijnvisie en -strategie op innovatie?

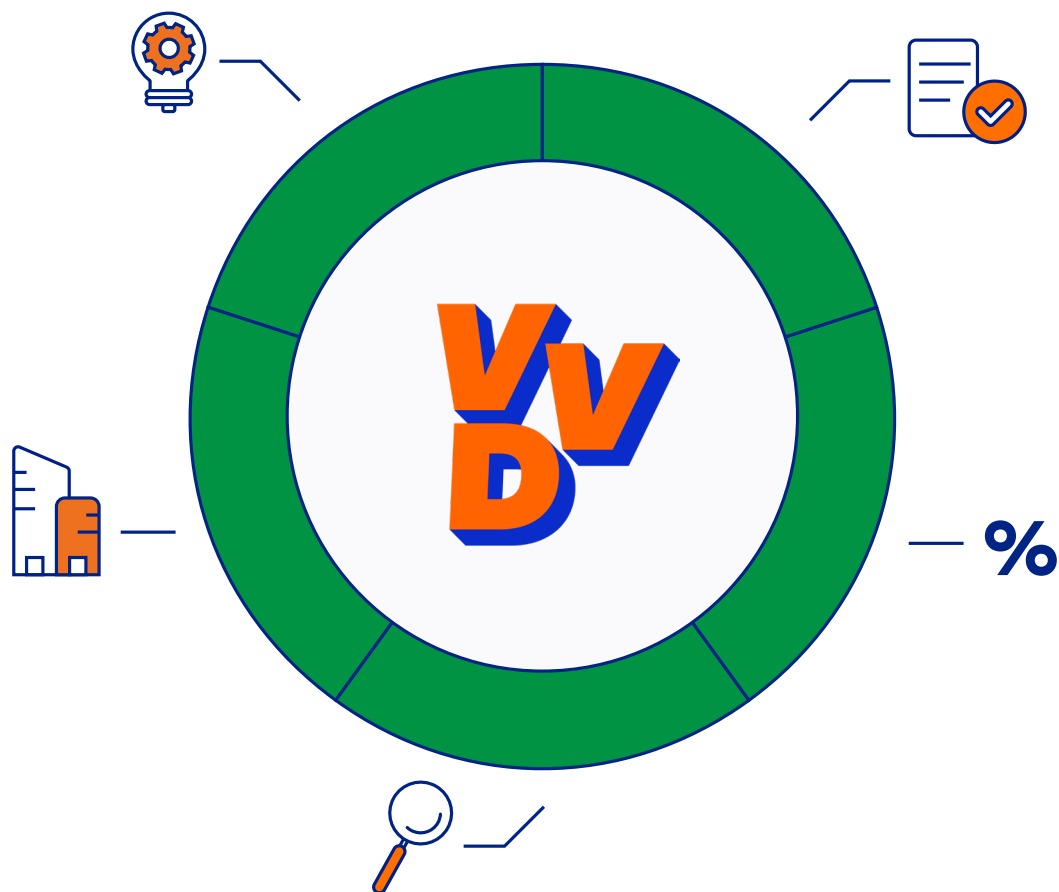
Versterken innovatieklimaat: Doet de partij concrete voorstellen om bedrijven, MKB en startups/scale-ups te ondersteunen? Bijvoorbeeld door het tegengaan van regeldruk, R&D budgetten en investeringen in voor de markt nog te risicovolle projecten.

Innovatie voor maatschappelijke opgaven: Zet de partij innovatie in bij het aanpakken van meerdere maatschappelijke vraagstukken?

- Ja
- Ja maar beperkt
- Nee

VVD

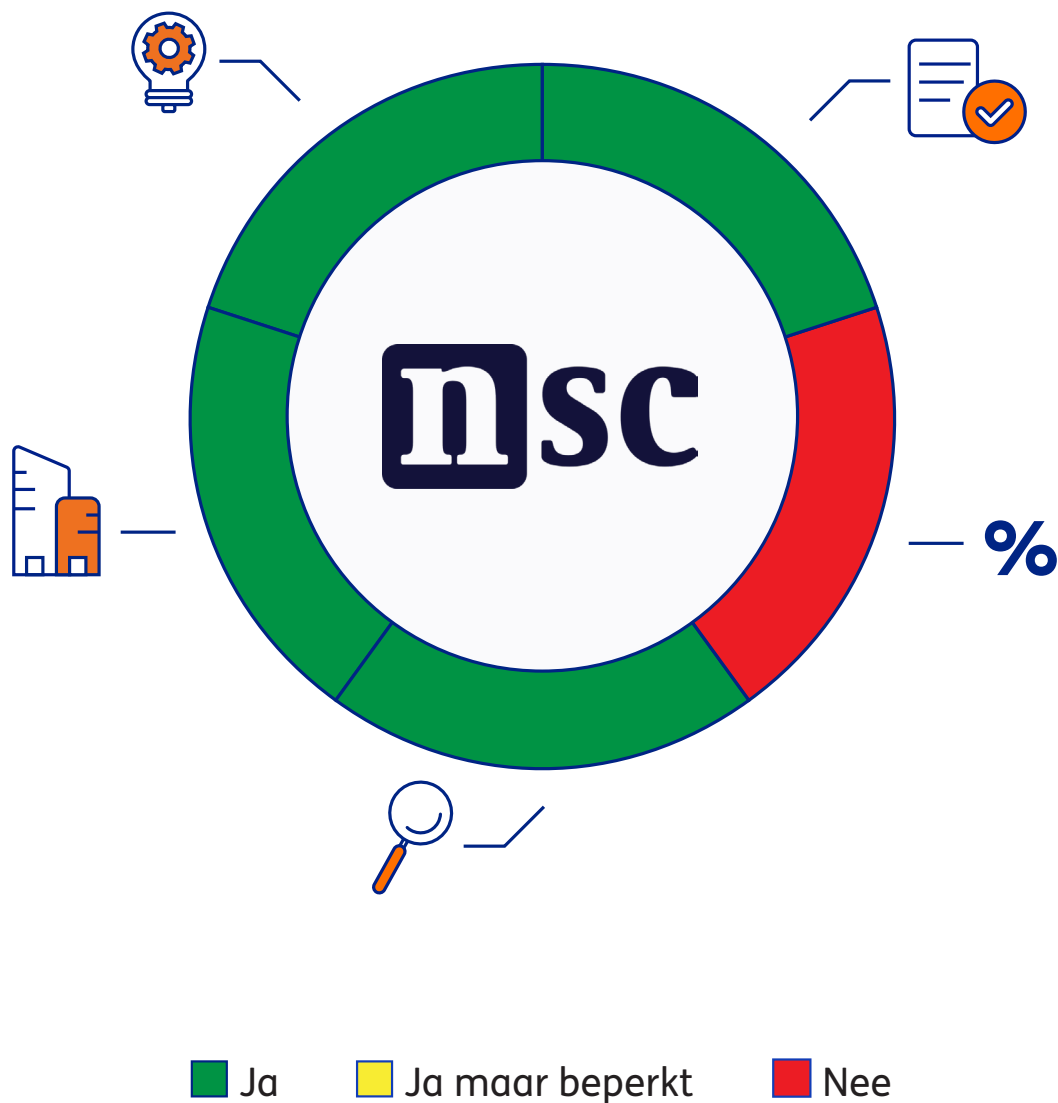
De VVD zet in op een strategische kennisagenda. De VVD wil dat meer onderzoeksgeld gaat naar technisch, medisch en bèta-onderzoek. Ook wil de VVD de uitbreiding van kenniscampussen stimuleren, met een focus op het ontwikkelen van toegepaste innovaties samen met het bedrijfsleven. De partij wil innovatie onder andere inzetten voor defensie, quantumcomputers, energieproductie en stikstof.

■ Ja ■ Ja maar beperkt ■ Nee

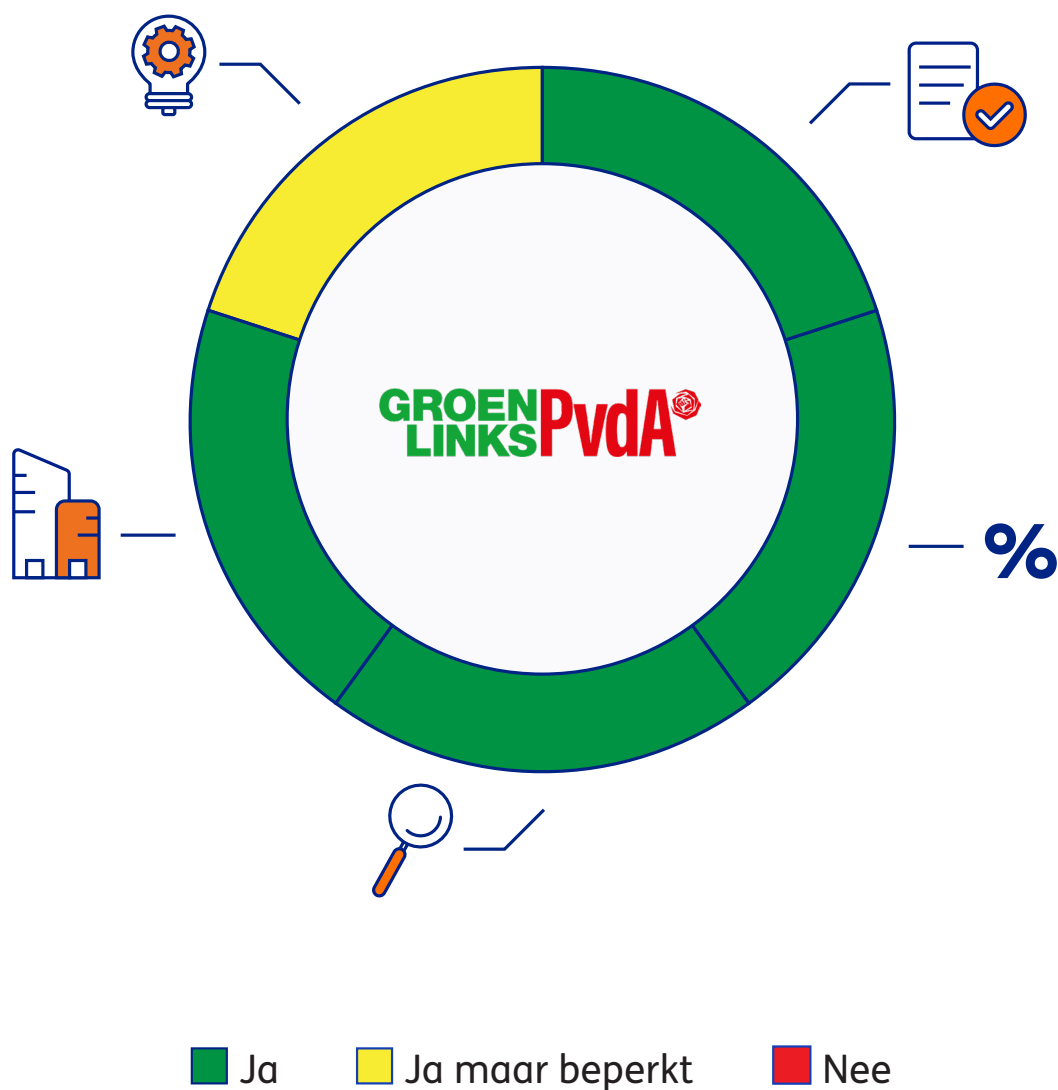
NSC

NSC wil samen met het bedrijfsleven de Nederlandse toppositie in Europa versterken op kennisgebieden zoals fotonica, quantumtechnologie, kunstmatige intelligentie, klimaat- en medische technologie. Voor innovaties die de zorg aantoonbaar kwalitatief verbeteren en goedkoper maken moet sneller structurele financiering komen. Ook wil NSC regionale samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en decentrale overheden (de zogenaamde triple helix) versterken.

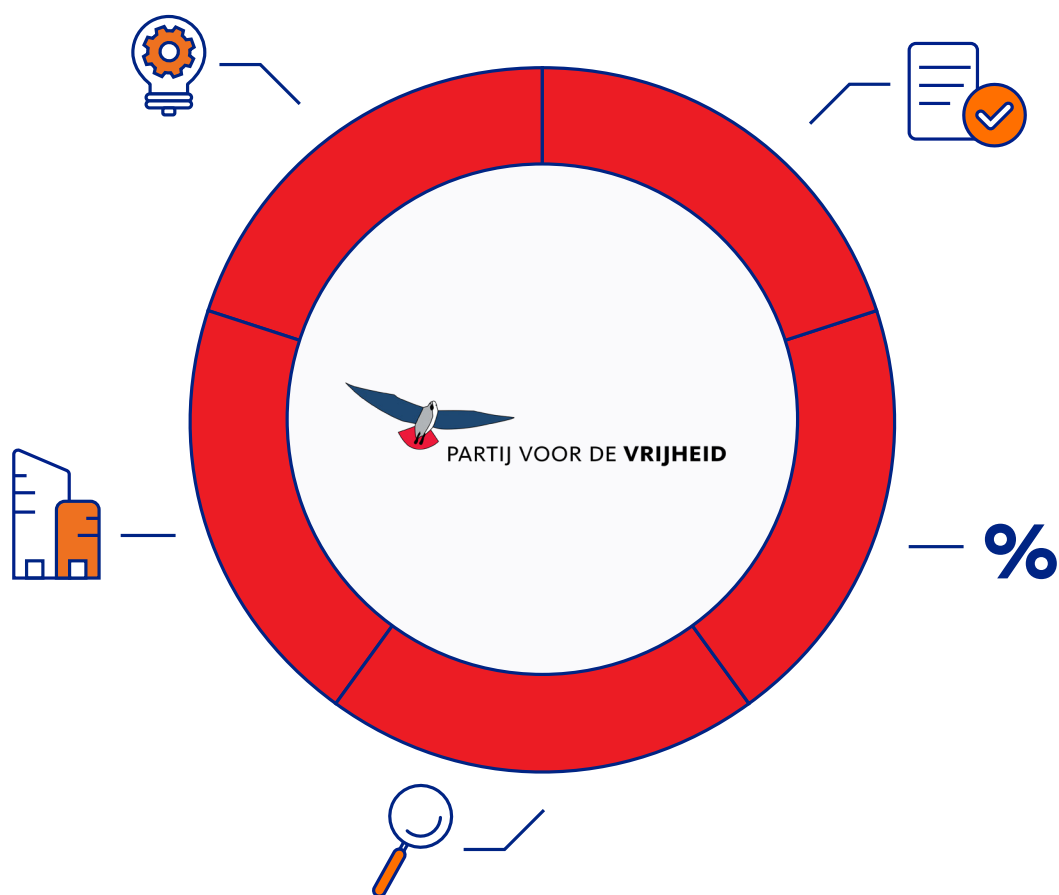
GL/PvdA

GroenLinks/PvdA wil investeren in onderzoek en innovatie met een nationale technologiestrategie. De partij noemt verschillende plannen om innovatie te stimuleren, bijvoorbeeld met innovatie-, omscholings- en opleidingsfondsen. De partij zet innovatie in voor drie onderwerpen: ecologische innovatie, het elektriciteitsnet en mogelijkheden om afval als grondstof te gebruiken. De indicator 'innovatie voor maatschappelijke opgaven' wordt daarom in geel weergegeven.

PVV

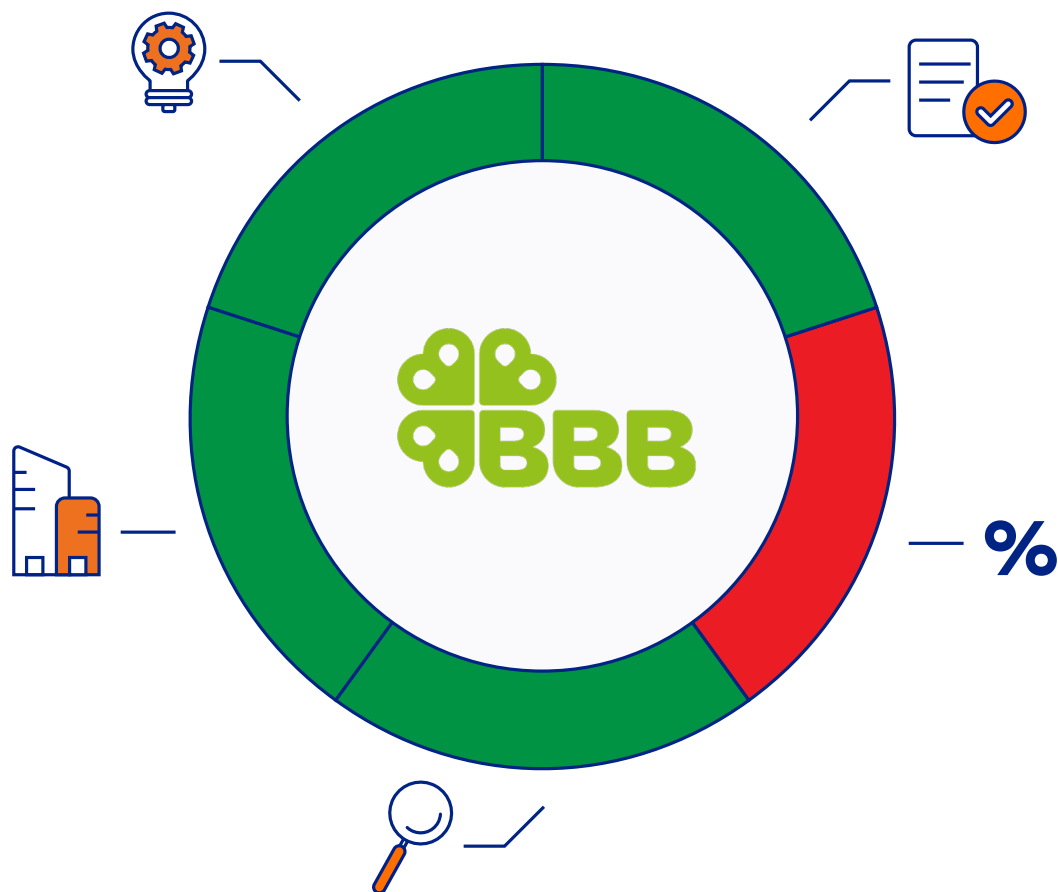
De PVV heeft in het concept-verkiezingsprogramma geen plannen opgenomen voor innovatie in Nederland.

■ Ja ■ Ja maar beperkt ■ Nee

BBB

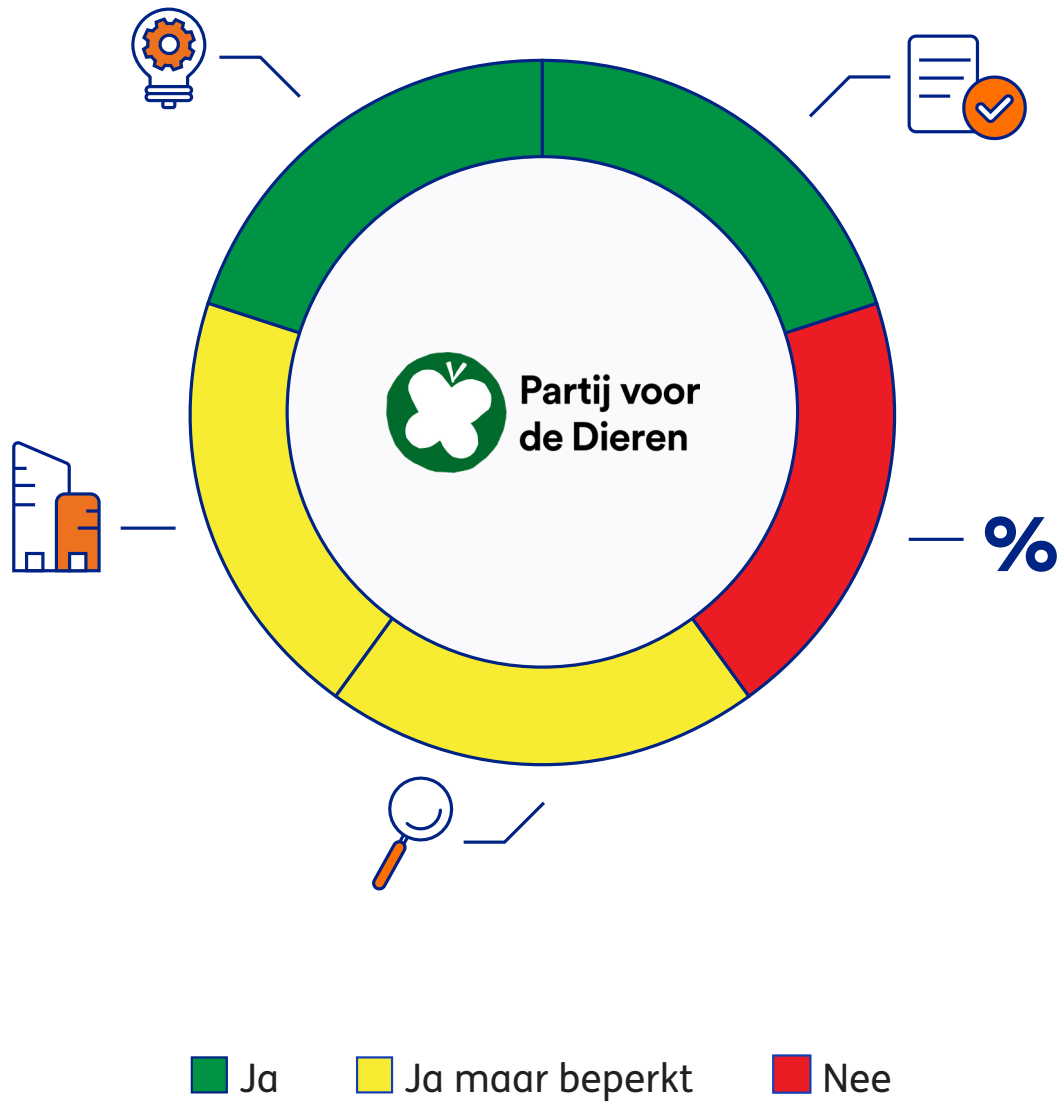
De BBB wil een industriepolitiek invoeren op die terreinen waar Nederland sterk in is. De BBB wil innovatieproeftuinen voor het MKB, en samenwerkingsclusters met grote bedrijven, MKB, startups, universiteiten, financiers en de overheid. De BBB wil innovatie inzetten voor circulair bouwen, stikstof, landbouw en visserij en roept op tot een Minister voor Digitalisering.

■ Ja ■ Ja maar beperkt ■ Nee

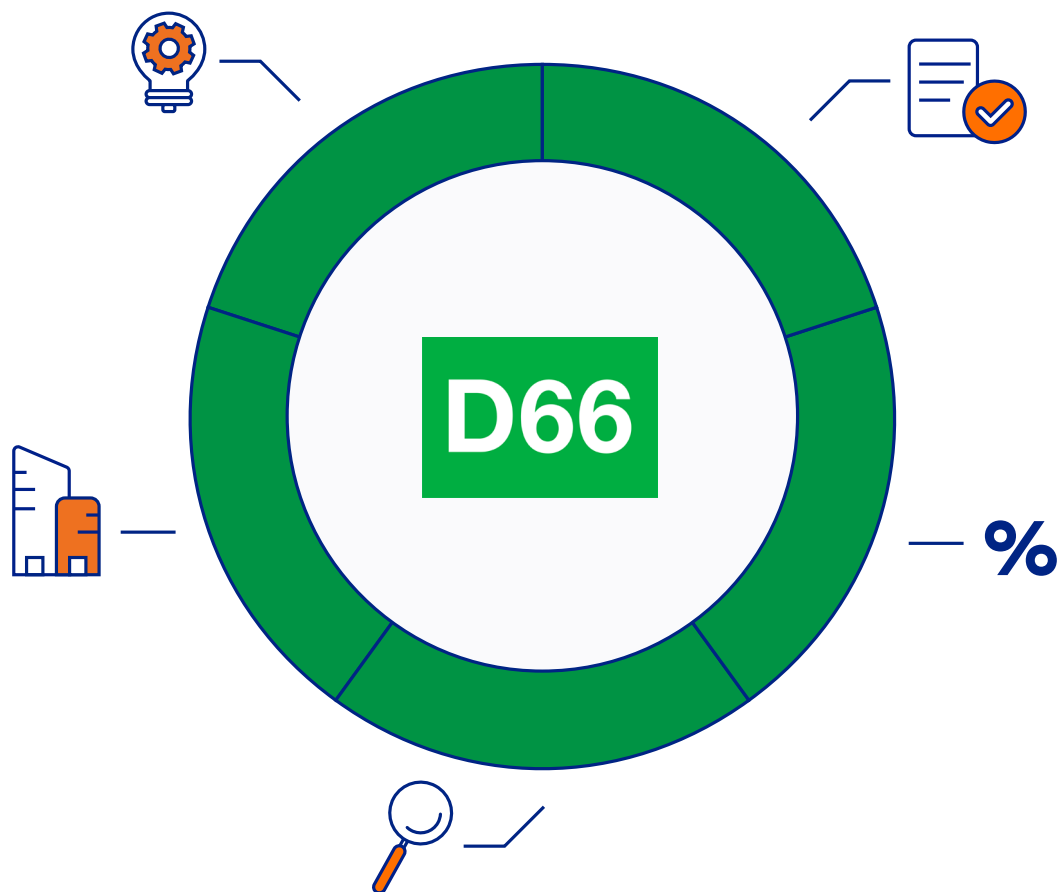
PvdD

De PvdD wil investeren in onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek door vaste (meerjarige) financiering. Ook wil de PvdD extra geld investeren in fundamenteel onderzoek. De PvdD noemt geen specifieke maatregelen voor startups en MKB. De partij zet innovatie in voor de klimaatcrisis, alternatieven voor dierproeven, plantaardig voedsel, babyvoeding zonder koemelk en veilige kunstmatige intelligentie.

D66

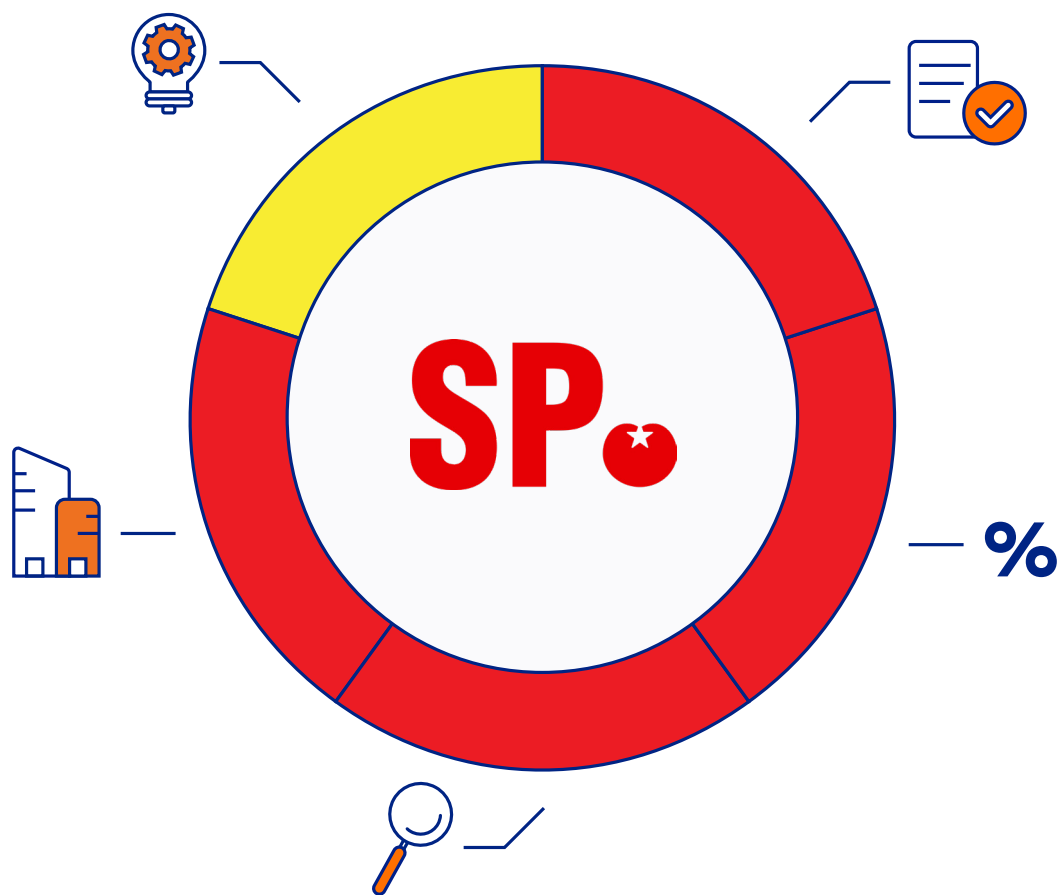
D66 wil een publiek-private investeringsbank oprichten voor de financiering van de transitie naar een klimaatneutrale, circulaire economie. Ook wil D66 start- en scale-ups ondersteunen bij risicovolle investeringen. D66 zet innovatie onder andere in op het gebied van circulair bouwen, waterstof, ruimtevaart en omzetten van zeewater naar drinkwater.

■ Ja ■ Ja maar beperkt ■ Nee

SP

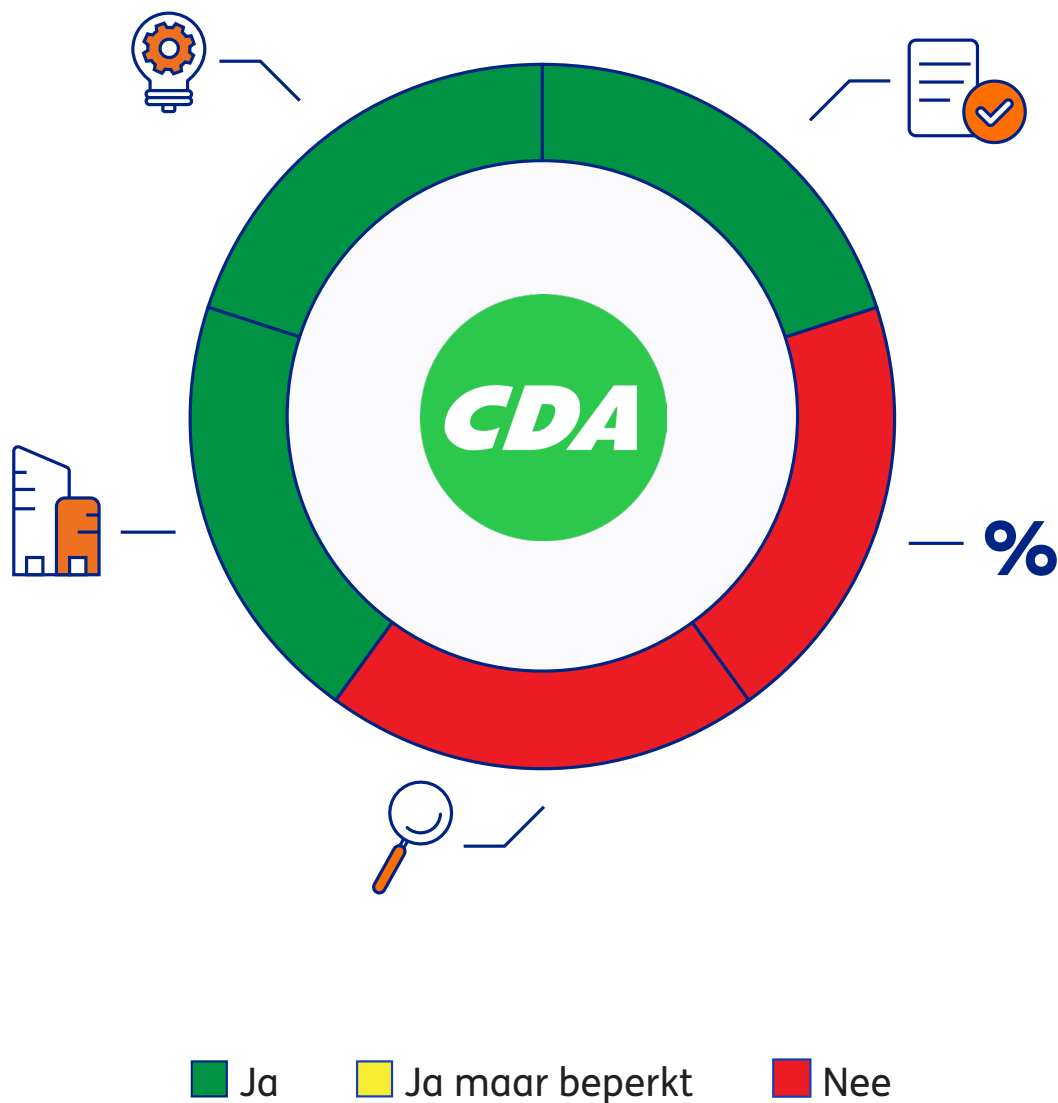
In het verkiezingsprogramma van de SP wordt innovatie niet genoemd. De SP spreekt zich niet uit over de 3% streefnorm van Lissabon. De SP zet wel in op een onderzoeksfonds dat de onafhankelijkheid van onderzoek moet bevorderen.

■ Ja ■ Ja maar beperkt ■ Nee

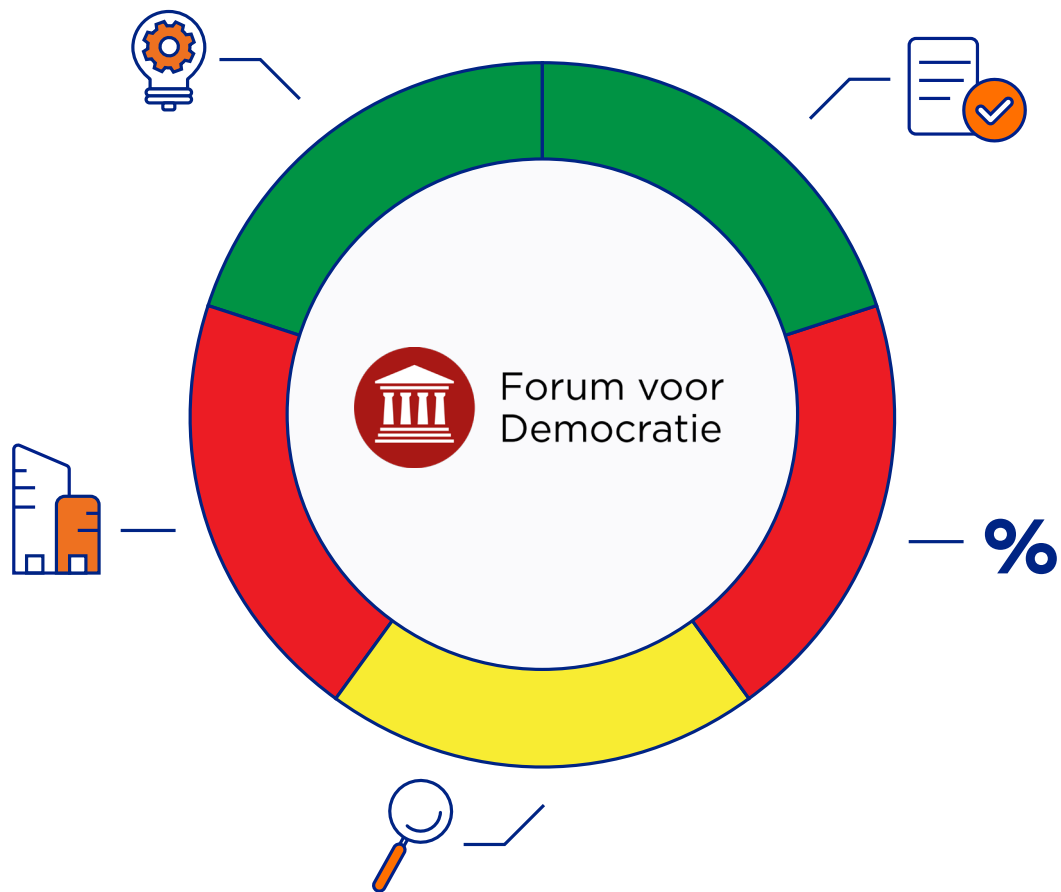
CDA

Het CDA wil innovatie onder andere inzetten voor een duurzame economie, digitalisering, en stikstof. Het CDA stelt dat Nederland top-onderzoekinstellingen heeft die beter in stelling gebracht moeten worden om innovatie aan te jagen. Ook wil het subsidies voor innovatief MKB toegankelijk maken. Het programma heeft geen langetermijnvisie voor innovatie.

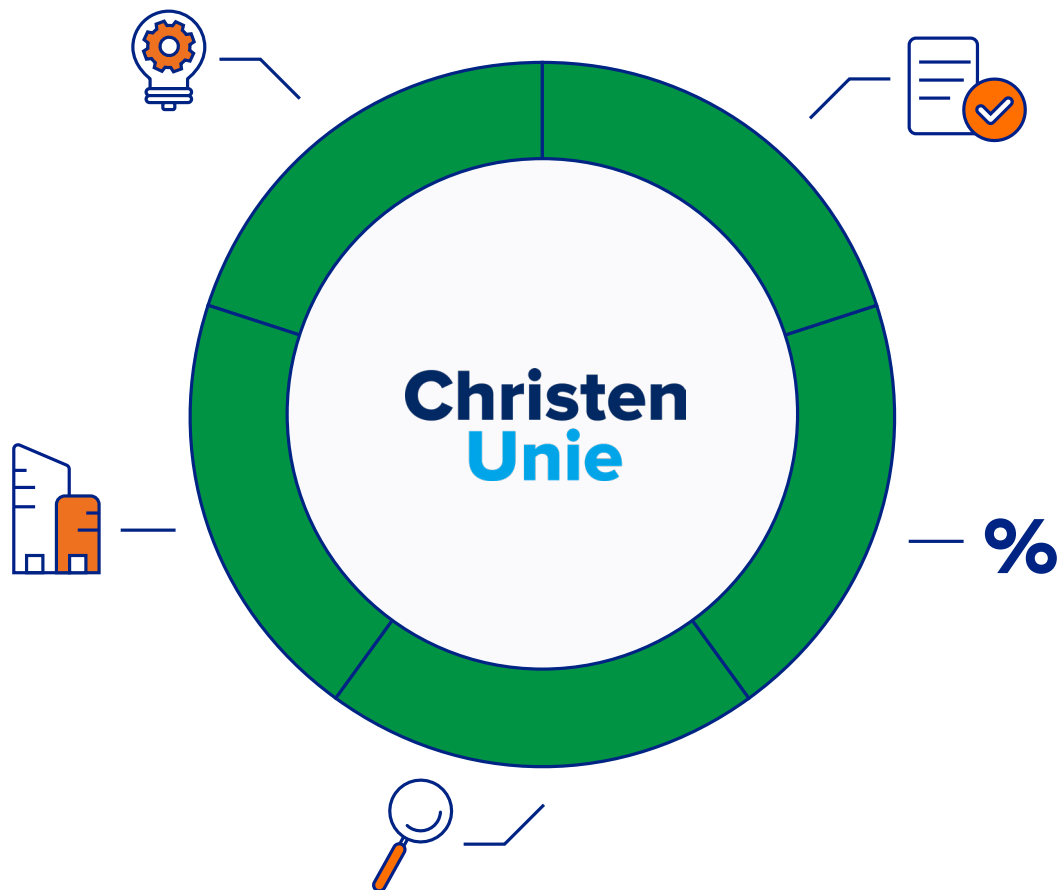
FvD

Forum voor Democratie wil innovatie inzetten voor een aantal maatschappelijke opgaven waaronder dijkenbouw, kustbescherming, rivierbeheer en gewasontwikkeling, kernenergie en het nastreven van een ruimtevaartprogramma. In het programma wordt niet ingegaan op een langetermijnvisie op innovatie.

■ Ja ■ Ja maar beperkt ■ Nee

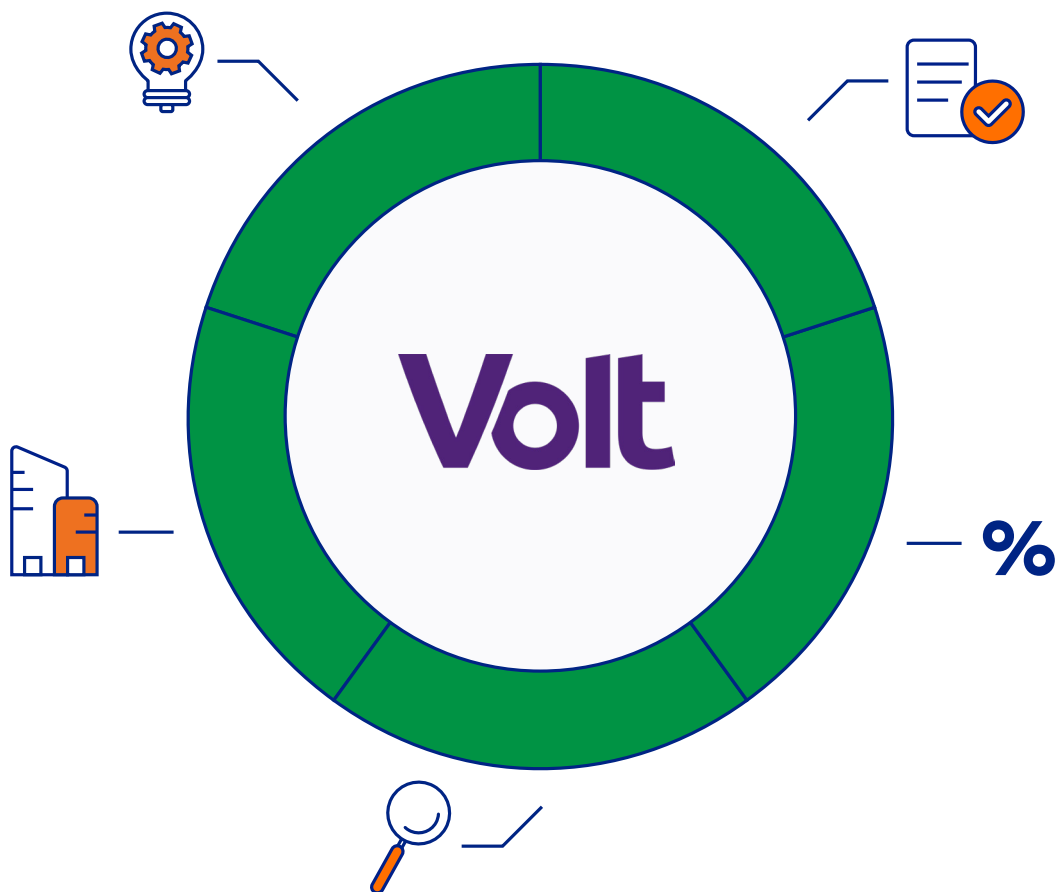
De ChristenUnie wil evalueren welke industrie toekomstperspectief heeft en een fonds opzetten voor doorbraaktechnologieën. Een belangrijke pijler is het verweven van onderzoek, onderwijs en valorisatie. De partij wil start-ups ondersteunen met investeringskapitaal en zet in op het versterken van regionale industrieclusters.

■ Ja ■ Ja maar beperkt ■ Nee

VOLT

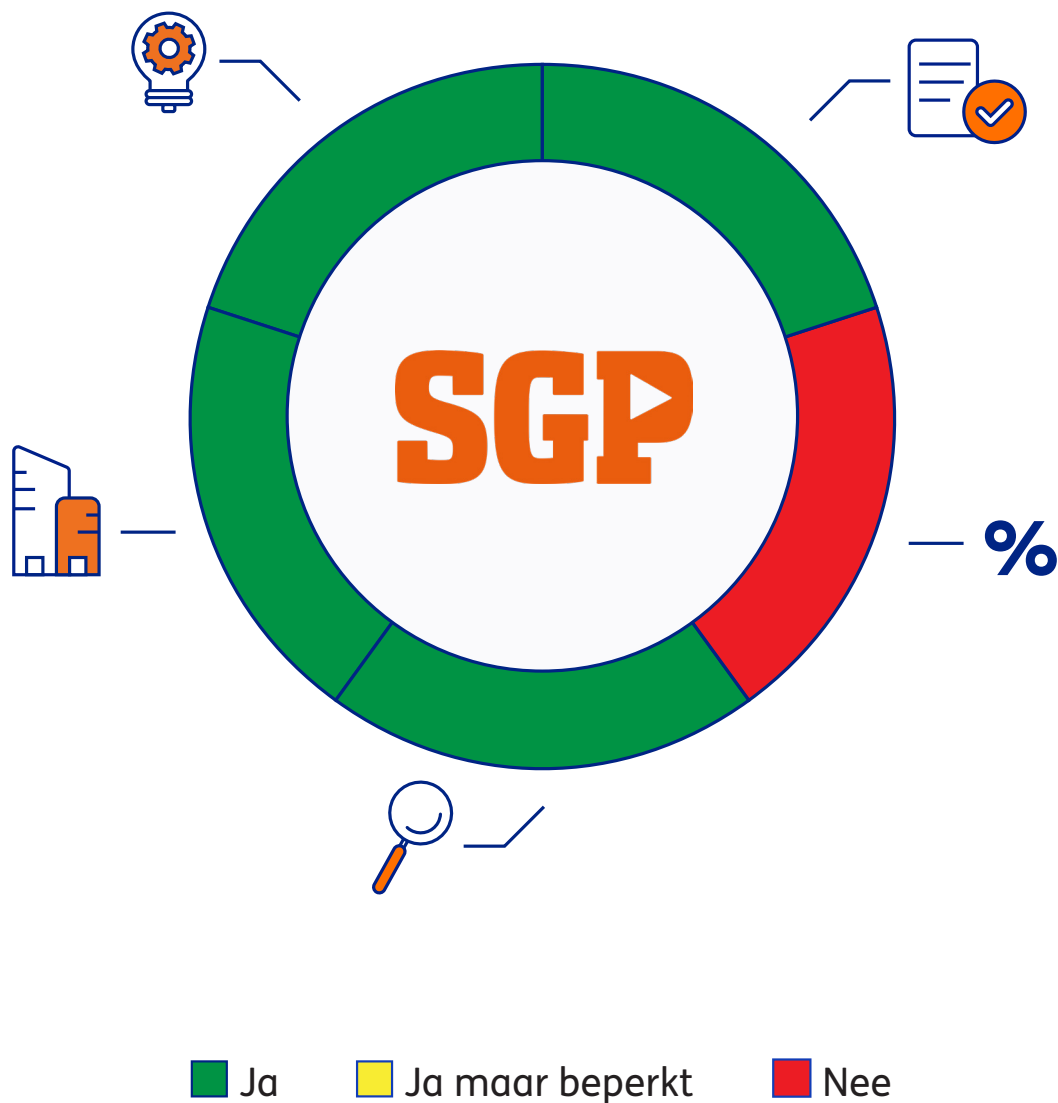
In Europa wil VOLT inzetten op een Europese industriepolitiek en ondersteunt een Europese kennishub. In Nederland wil VOLT dat overheidsinstanties zich richten op het aantrekken, creëren en behouden van sleuteltechnologieën en techbedrijven. Ook wil VOLT vaste financiering voor fundamenteel en toegepast onderzoek.

■ Ja ■ Ja maar beperkt ■ Nee

SGP

De SGP wil innovatie aanjagen door o.a. subsidies en fiscale innovatieregelingen te verhogen. Invest-NL moet zich sterker gaan richten op MKB-bedrijven en moet openstaan voor start-ups die niet meteen kunnen opschalen. De SGP wil innovatie onder andere inzetten in landbouw, visserij, energietransitie, schaarse metalen, getijdencentrales, stamcelonderzoek en de maritieme maakindustrie.

DENK

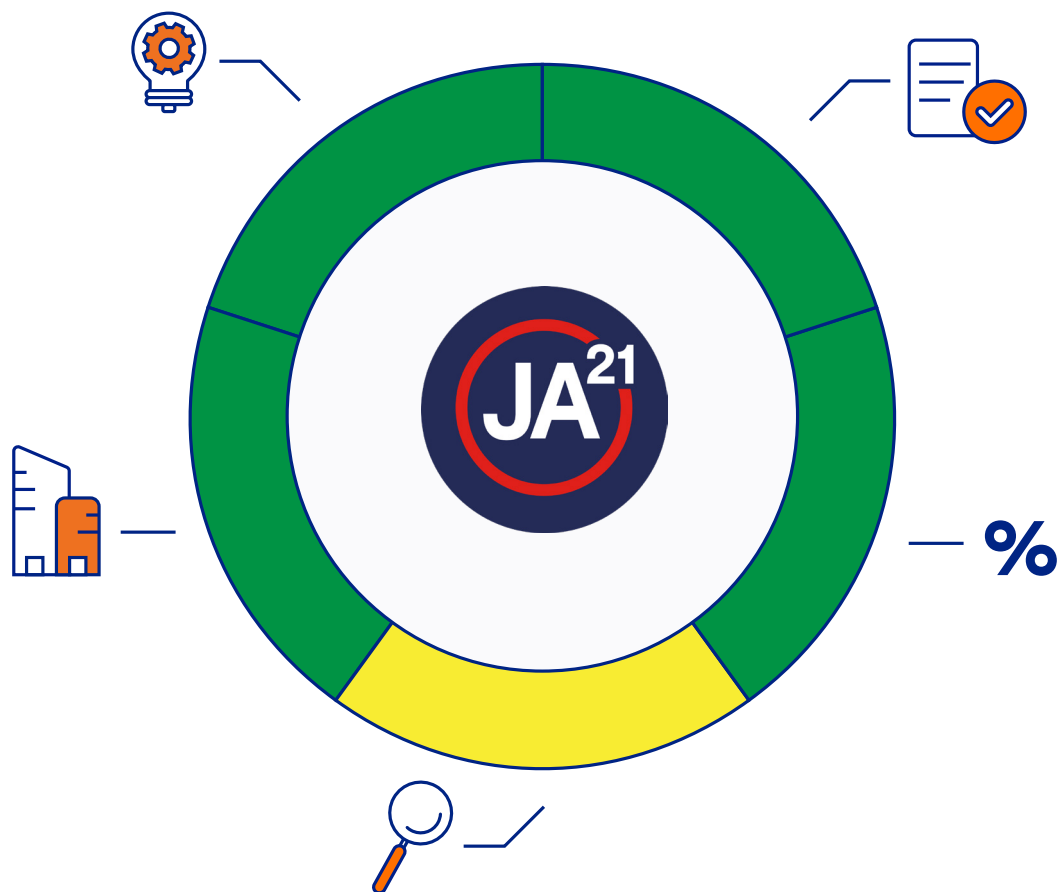
In de gezondheidszorg wil DENK doorpakken met investeringen in e-health en domotica. Bij de aanpak van de stikstofproblematiek wil DENK alleen bewezen innovaties stimuleren. Voor de financiële dekking van haar verkiezingsprogramma wil DENK onder andere de innovatiebox afschaffen en het Nationaal Groeifonds versoberen.

■ Ja ■ Ja maar beperkt ■ Nee

JA21

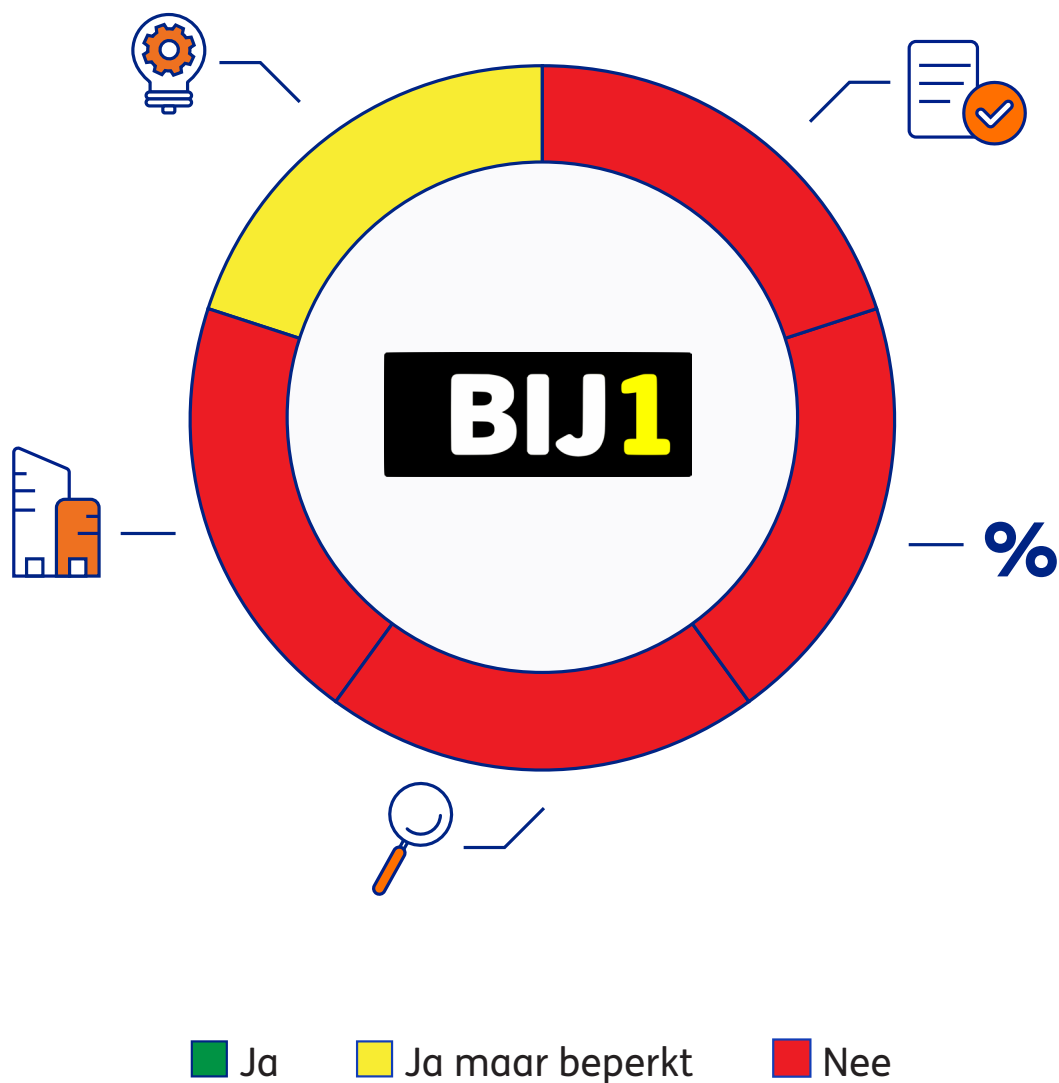
JA21 wil innovatie inzetten op een breed aantal terreinen zoals duurzame luchtvaart, landbouw, het recyclen van batterijen, accu's en windturbinebladen en innovatie in kernenergie. JA21 zet daarbij in op toegepaste innovaties. JA21 wil de 3% norm van Lissabon halen door bedrijven fiscaal te ondersteunen bij investeringen in innovatie.

■ Ja ■ Ja maar beperkt ■ Nee

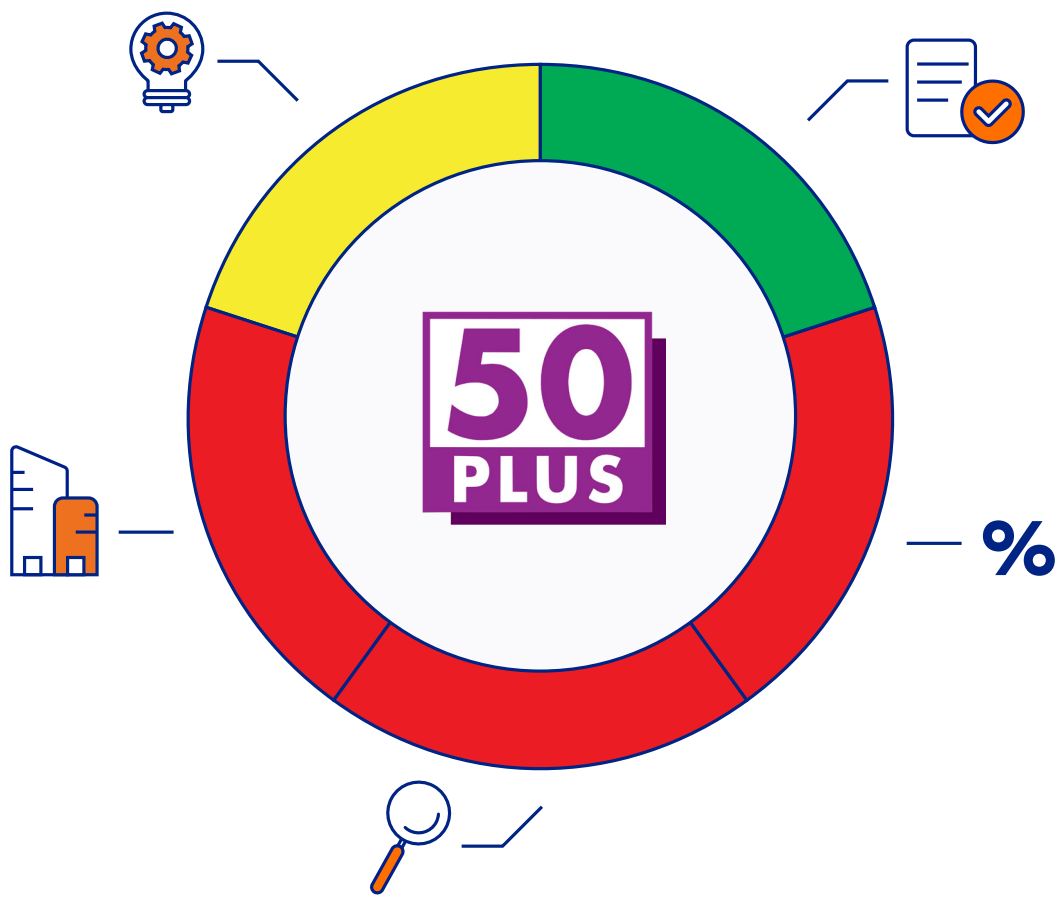
BIJ1

BIJ1 is grotendeels in rood weergegeven omdat in het verkiezingsprogramma geen langetermijnvisie en concrete maatregelen voor het stimuleren van innovatie zijn opgenomen. BIJ1 wil wel investeren in nieuwe initiatieven voor diervriendelijke landbouw en het ontwikkelen van AI-technologie voor het publiek belang. BIJ1 wil wapenindustrie in Nederland beperken en wil ontwikkelde technische kennis uit de wapenindustrie inzetten voor de civiele industrie.

50PLUS

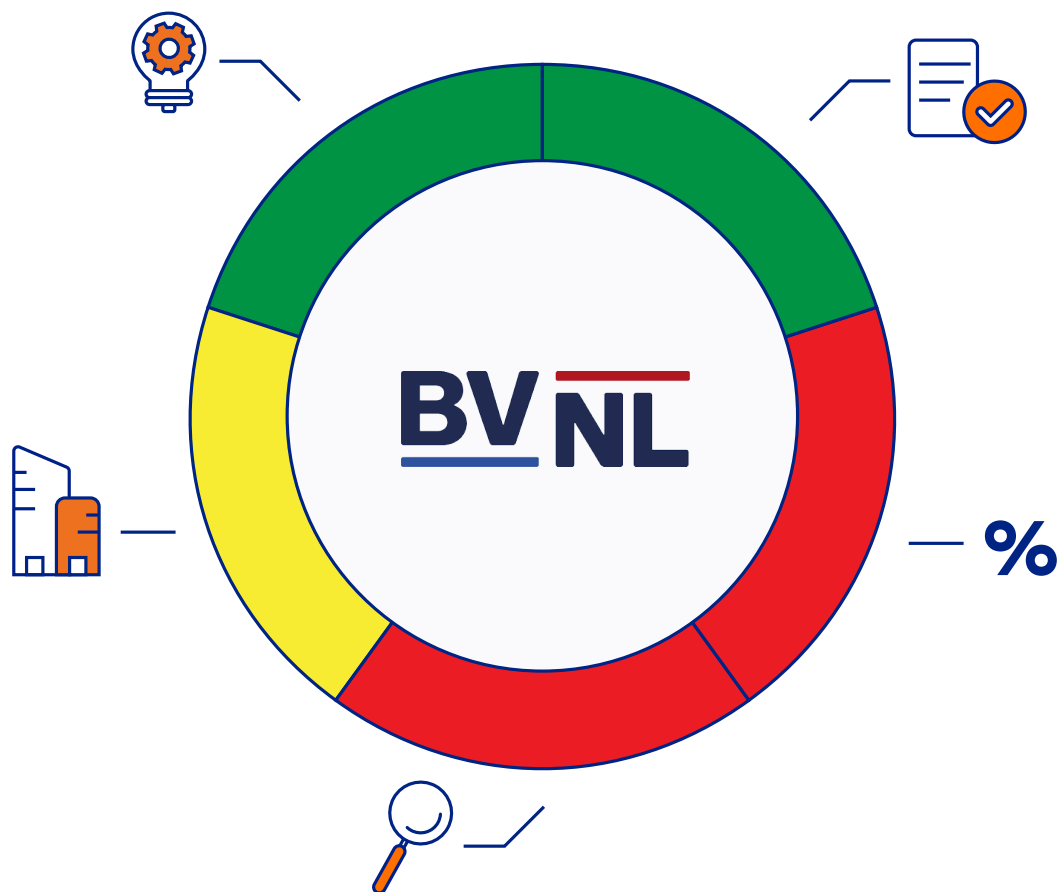
50PLUS is grotendeels in rood weergegeven omdat in het verkiezingsprogramma geen langetermijnvisie en concrete maatregelen voor het stimuleren van innovatie zijn opgenomen. 50PLUS zet in op nieuwe technologie voor het klimaatbeleid, waaronder innovatieve duurzame energiebronnen. Ook wil 50PLUS incidenteel geld vrijmaken voor het samenbrengen van ontwikkelingen als big data, blockchain en AI voor kostenbeheersing in de zorg.

■ Ja ■ Ja maar beperkt ■ Nee

BVNL

BVNL wil innovatie onder andere inzetten op de volgende terreinen: schaliegas, kernreactoren, waterstof, encryptie, AI, cybersecurity, energietransitie. BVNL noemt geen bredere strategie voor het bevorderen van innovatie, wel zet de partij in op een innovatievriendelijk klimaat voor kunstmatige intelligentie.

■ Ja ■ Ja maar beperkt ■ Nee

Disclaimer

In de TNO Verkiezingsmonitor zijn partijen opgenomen die tenminste één zetel hebben in de Tweede Kamer, of die tenminste één zetel hebben in de Peilingwijzer van 17 oktober 2023. De partijen staan in volgorde van de Peilingwijzer van 17 oktober 2023.

TNO innovation
for lifeinfo@tno.nl